

УДК 316.65:378.014.6:378.018.43
DOI <https://doi.org/10.32837/apfs.v0i36.1121>

І. Л. Мірчук

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0001-9761-9210>

кандидат філософських наук, доцент,

доцент кафедри правознавства, соціології та політології

Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

О. Я. Зелена

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-2148-6439>

кандидат політичних наук, доцент,

доцент кафедри правознавства, соціології та політології

Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ЯКІСТЬ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ОПИТУВАННЯ

Постановка проблеми. Якість освіти є складною, але найважливішою характеристикою, яка визначає ефективність навчального процесу, його відповідність законодавчим нормам, результативності досягнутих цілей, фаховому диплому. У сучасному світі ця характеристика визначає цивілізаційний розвиток, сприяє формуванню відкритого суспільства та демократичних політичних систем. За останні роки в Україні реформи, які впроваджуються в українській системі освіти спрямовані на її наближення до європейських стандартів, що тісно пов'язане з підвищенням показників якості освіти. Загалом цей процес був зорієнтований на традиційний формат навчання. Однак, у зв'язку із пандемією, спричиненою коронавірусною хворобою COVID-19 освітня сфера, як і всі решта сфери життєдіяльності людини опинились перед небезпечними викликами та неготовністю до швидкого переорієнтування на умови дистанційного навчання. Питання стояло не лише у переході до онлайн навчання, а й у збереженні ключових складових якості освіти. Своєю актуальністю ця проблема зберігає і сьогодні, оскільки за два роки карантинних обмежень науковці, використовуючи емпіричні методи дослідження, ретельно вивчають та моніторять динаміку показників якісного освітнього процесу в умовах дистанційного навчання, зокрема в закладах вищої освіти.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. На сьогоднішній день існують численні закордонні наукові розвідки [1; 2; 3], присвячені дослідженню ефективності традиційного та онлайн навчання. Вивченню поширення академічної нечесності під час дистанційного та традиційного аудиторного навчання присвячена праця американського дослідника Марка М. Ленъє, який на основі дослідження, проведеного в державному університеті, довів, що академічне шахрайство є більш поширеним в онлайн-класах порівняно з традиційними курсами лекцій, що є серйозним викликом для сучасних інституцій освіти [1, с. 244].

Масштабне дослідження IAU Global Survey, яке проводилося у 2020 р., було присвячено дослідженню впливу COVID-19 на університети та інші вищі навчальні заклади у світі. Зокрема, розглядалися виклики, можливості та майбутнє вищої освіти у зв'язку карантинними обмеженнями та онлайн навчанням. Результати засвідчили, що більшість закладів вищої освіти зіткнулись «з раптовим і непередбаченим переходом до онлайн-викладання, щоб відповісти на потребу продовжувати викладацьку та навчальну діяльність, а також залучати та мотивувати студентів, коли діють заходи соціального дистанціювання» [2, с. 24].

Важливість даної проблеми демонструє інтерес до неї Світового банку в галузі освіти в регіоні Європи та Центральної Азії. Група авторів, на чолі з очільником Світового банку в галузі освіти в регіоні Європи та Центральної Азії Гаррі Патріносом видали рекомендації та можливості для України у зв'язку з впливом COVID-19 на освіту, наголошуючи на «підготовці до майбутніх потрясінь за рахунок відновлення системи освіти за принципом «краще, ніж було». А для цього країнам належить розбудувати свій потенціал забезпечення моделей змішаного навчання в майбутньому» [3].

Серед вітчизняних розвідок, присвячених інституту освіти у період пандемії COVID-19, найбільш популярним є дослідження соціологічної компанії Cedos, яка проаналізувала дії українського уряду в організації навчального процесу під час карантину і роль, яку відіграли у цьому громадські та міжнародні організації, а також рекомендації, надані цими організаціями щодо дистанційного навчання в Україні [4; 5].

Низка українських дослідників також присвятила свої праці даній проблемі, зокрема, науковиці Ю. Крилова-Грек та М.Р. Шипкіна провели дослідження щодо використання ІКТ в освіті у період виключно дистанційного навчання [6], Н. Стукало, А. Слімакова досліджували вплив

COVID-19 на вищу освіту України і запропонували перспективи онлайн-освіти студентів під час карантинних обмежень [7], С. Щудло, І. Мірчук, О. Зелена, які є авторами даної розвідки, присвятили ряд своїх праць дослідженню проблеми забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти у період карантину та онлайн навчання [8; 9; 10].

Якість освітнього процесу у період карантину не залишилася поза увагою Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Прикладом цього є стаття науковців, експертів НАЗЯВО Н. Стукало та О. Длугопольського, які описали процедури акредитації освітніх програм з використанням засобів інформаційних технологій та відеоконференцій (дистанційний формат), реагуючи на виклики карантину COVID-19 [11, с. 167].

Не дивлячись на таку підвищену увагу до даної тематики, дослідження забезпечення якісного освітнього процесу у закладах вищої освіти у період карантинних обмежень, викликаних пандемією COVID-19 та переходом освіти на дистанційну форму навчання, на нашу думку, й надалі зберігає запит для подальшого наукового вивчення.

Стаття базується на порівнянні результатів двох хвиль соціологічного дослідження, яке проводилося у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка «Академічна доброчесність у системі внутрішнього забезпечення якості освіти», яке проводилося з 1 грудня 2020 р. по 12 лютого 2021 р. та 1 грудня 2021 р. по 12 лютого 2022 р. Моніторинг проводився у рамках проєкту Американських Рад з міжнародної освіти «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти», учасником якого був конкретний університет. Інструментарій, який був запропонований керівниками проєкту, передбачав онлайн опитування студентів і викладачів університету щодо якості освіти та академічної доброчесності. Методом випадкової вибірки у 2020/2021 н.р. було опитано 127 науково-педагогічних працівників та 550 студентів, у 2021/2022 н.р. вибірка становила 103 науково-педагогічні працівники та 544 студенти усіх факультетів та курсів університету першого і другого освітніх рівнів.

Дослідження проводилося в умовах дистанційного навчання, яке було наслідком карантину, спровокованим пандемією COVID-19.

Основними трендами дослідження стали індивідуальна траєкторія студентів зокрема, вибір навчальних дисциплін, участь у обговоренні освітніх програм, навантаження студентів, завантаженість викладачів та ін. Ми усвідомлюємо, що результати даного моніторингу не можна екстраполювати на всі заклади вищої освіти України, однак, вважаємо, що вони можуть складати певний сегмент аналізу якості освітнього процесу та забезпечення дотримання принципів академічної

доброчесності в умовах дистанційного навчання в українських університетах.

Формулювання мети дослідження. На основі результатів двох хвиль соціологічного дослідження «Академічна доброчесність у системі внутрішнього забезпечення якості освіти» (2020/2021 та 2021/2022 навчальних років) здійснити порівняльний аналіз якості освіти та дотримання норм академічної доброчесності суб'єктами освітнього процесу (викладачами та студентами) Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка в умовах дистанційного навчання. Серед основних питань ми виділили наступні: доступ до силабусів та тематичних планів курсів, індивідуальна траєкторія навчання студентів, оцінка якості освітніх програм та завантаженість викладачів і студентів, враховуючи дистанційну форму навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблема якості освіти завжди була актуальною і стояла на порядку денному Міністерства освіти і науки України, про що свідчить ряд нормативних документів, починаючи зі Закону України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [12] та Закону України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII «Про освіту» [13]. В умовах карантину, викликаного пандемією COVID-19 це питання знайшло своє відображення у змінах від 08.09.2020 № 1115 до Положення про дистанційне навчання від 01.06.2013 р. № 660, у яких чітко регламентувалися умови переходу на онлайн навчання у закладах освіти України [14].

Враховуючи автономію вищих навчальних закладів, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка прийняв низку наказів і розпоряджень щодо організації навчального процесу у зв'язку з погіршенням епідеміологічної ситуації в Україні, спричиненої поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), серед них, Наказ «Про тимчасовий перехід на дистанційну форму навчання» від 12.11.2021 р. № 387 [15], згідно якого, усі структурні підрозділи Університету повинні забезпечувати якісний освітній процес, дотримуючись Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти у ДДПУ імені Івана Франка [16] та вимог Кодексу академічної доброчесності ДДПУ імені Івана Франка [17].

Для аналізу даних двох хвиль нашого дослідження, ми обрали низку питань, які дають можливість порівняти результати щодо забезпечення якості освіти в нашому університеті у період пандемії COVID-19 та дистанційного навчання.

Одне з питань, яке ми задали студентам, стосувалося їхньої можливості вчасно ознайомитися з силабусами та тематичними планами курсів, оскільки знання чітких «правил гри» до початку проходження навчальних дисциплін, на нашу думку, є одним з ключових моментів забезпечен-

ня якісного освітнього процесу (Рис. 1). Студентам пропонувалося обрати всі потрібні варіанти відповідей.

Дані на графіку демонструють позитивну динаміку в доступі студентів до необхідної їм інформації про навчальні дисципліни. Водночас, у двічі зменшилися показники відсутності силабусу та участі кафедр у надсиланні їх студентам, що теж фіксує позитивну тенденцію.

На це питання відповідали й викладачі, маючи можливість обрати всі потрібні варіанти (Рис. 2).

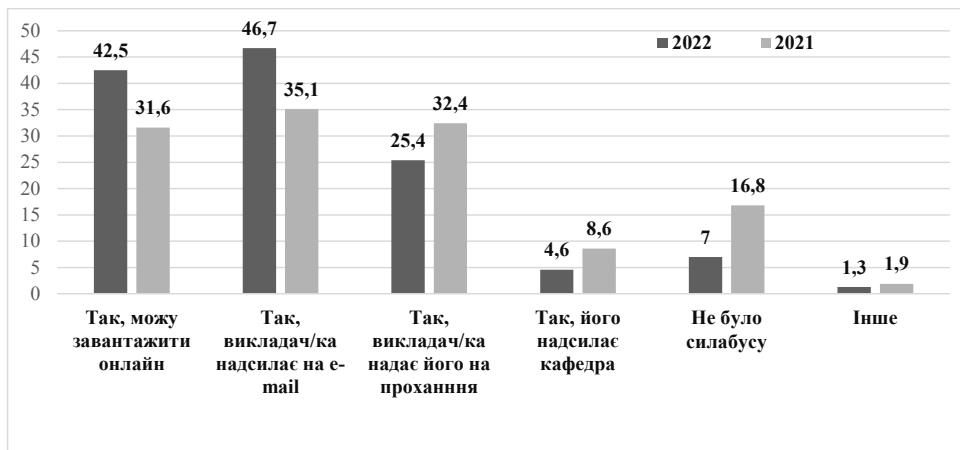
Згідно даних на Рис. 2, викладачі університету також підтвердили, що студенти мають різні можливості одержати силабуси та інформацію про зміст навчальних дисципліни. Найпопулярніший спосіб – це завантажити онлайн.

Вибір студентами власної траєкторії навчання є, на нашу думку, також одним з важливих факторів, який забезпечує якість освіти в університеті, тому питання про можливість вибору студентами навчальних дисциплін є вкрай необхідним для вивчення даної проблеми (Рис. 3).

Питання вибору студентами навчальних дисциплін завжди залишається на вістрі уваги науково-педагогічних працівників та керівництва університету. Аналіз відповідей демонструє динаміку зростання самостійного вибору студентів та зменшення втручання у цей процес кафедр і деканатів.

Ще одним показником якісного освітнього процесу у закладах вищої освіти є регулярний перегляд науково-педагогічними працівниками і здобу-

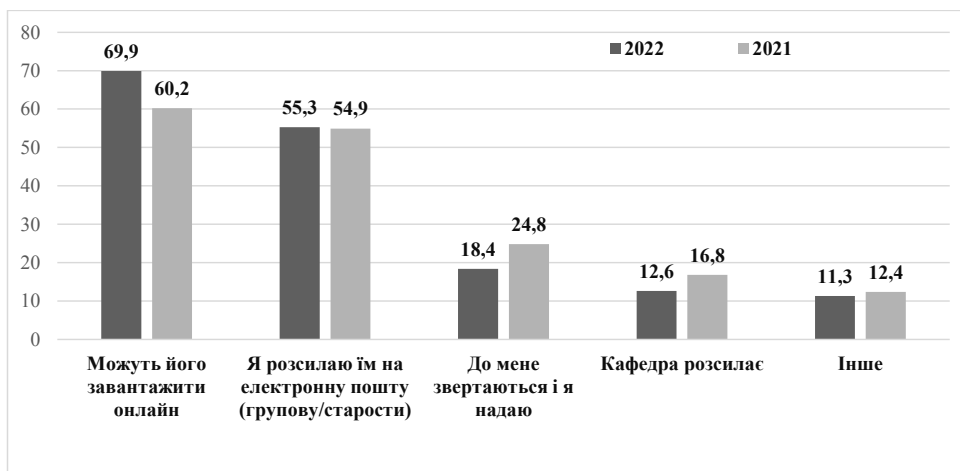
Відповіді студентів на запитання: Чи маєте Ви доступ до силабусів (тематичних планів курсів)?, % (оберіть усі потрібні варіанти)

Рис. 1. Доступ студентів до силабусів та тематичних планів курсів

Джерело: Укладено авторками на основі загального масиву

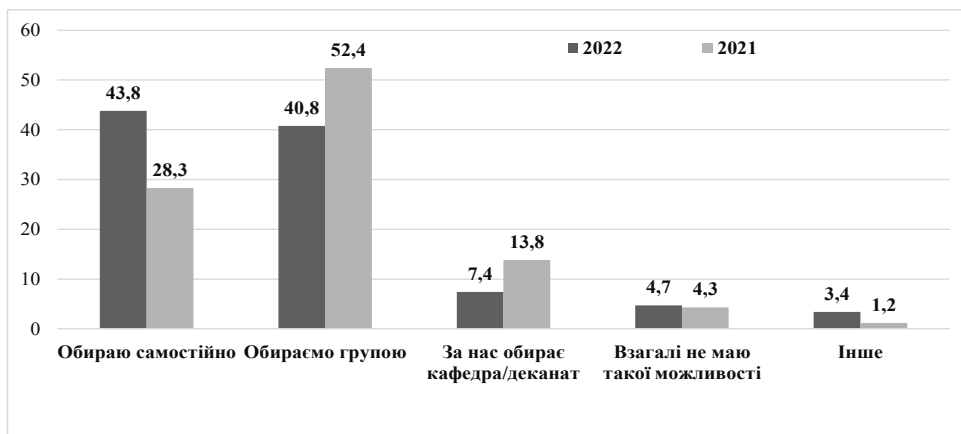
Відповіді викладачів на запитання: Як саме студенти отримують силабуси Вашого курсу?, % (оберіть усі потрібні варіанти)

Рис. 2. Можливість студентів отримувати силабуси

Джерело: Укладено авторками на основі загального масиву

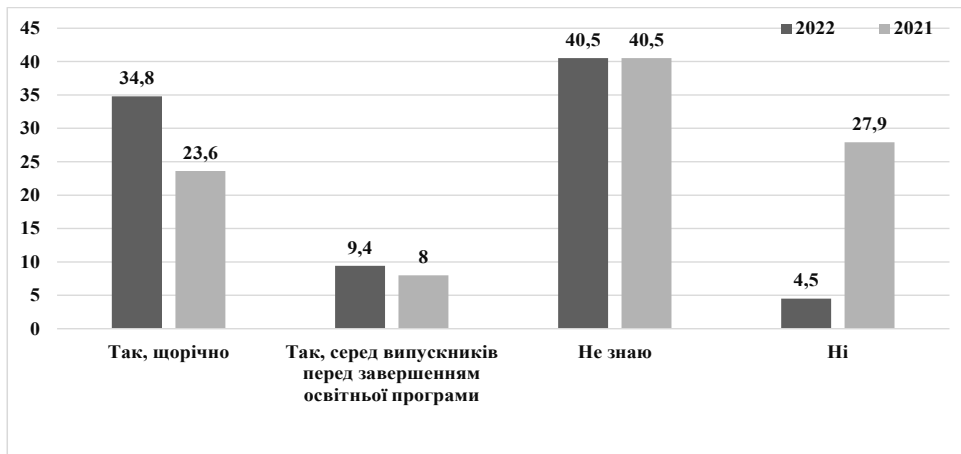
Відповіді студентів на запитання: Як Ви обираєте вибіркові навчальні дисципліни?, %

Рис. 3. Можливість студентів обирати навчальні дисципліни

Джерело: Укладено авторками на основі загального масиву

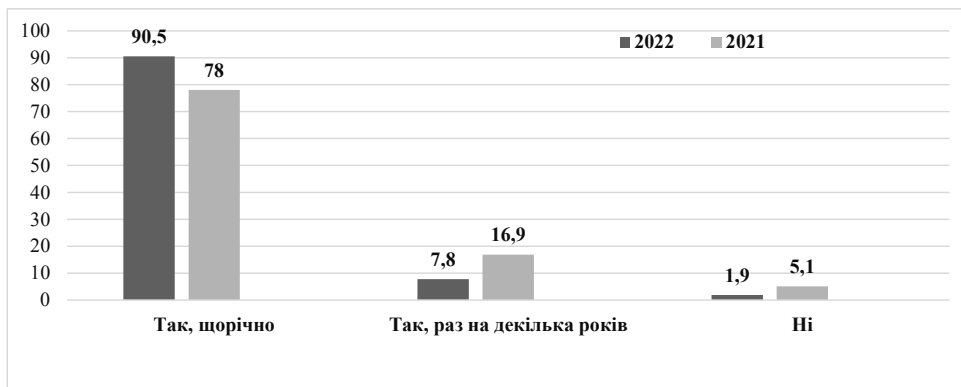
Відповіді студентів на запитання: Чи проводять у вашому ЗВО опитування щодо задоволеності змістом освітніх програм?, %

Рис. 4. Можливість студентів оцінювати зміст освітніх програм

Джерело: Укладено авторками на основі загального масиву

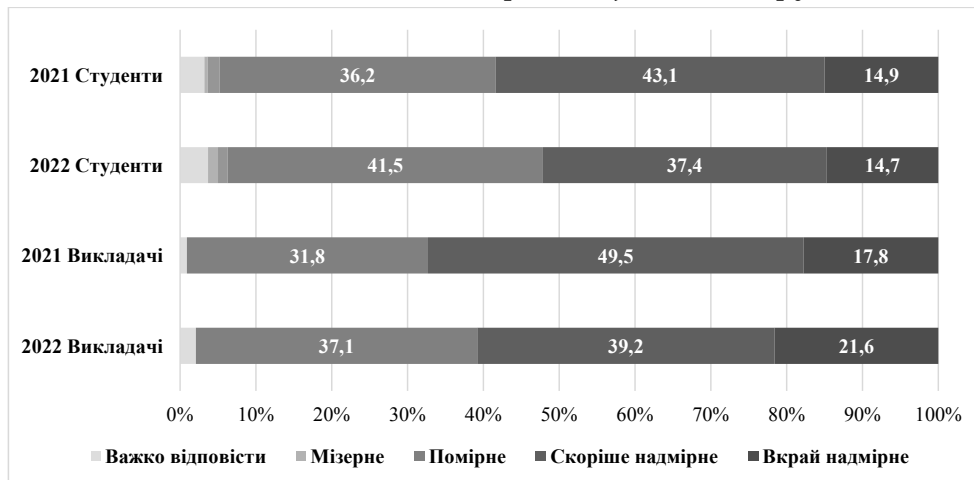
Відповіді викладачів на запитання: Чи проводяться у Вашому ЗВО опитування щодо якості освітніх програм?, % (оберіть усі потрібні варіанти)

Рис. 5. Оцінка якості освітніх програм

Джерело: Укладено авторками на основі загального масиву

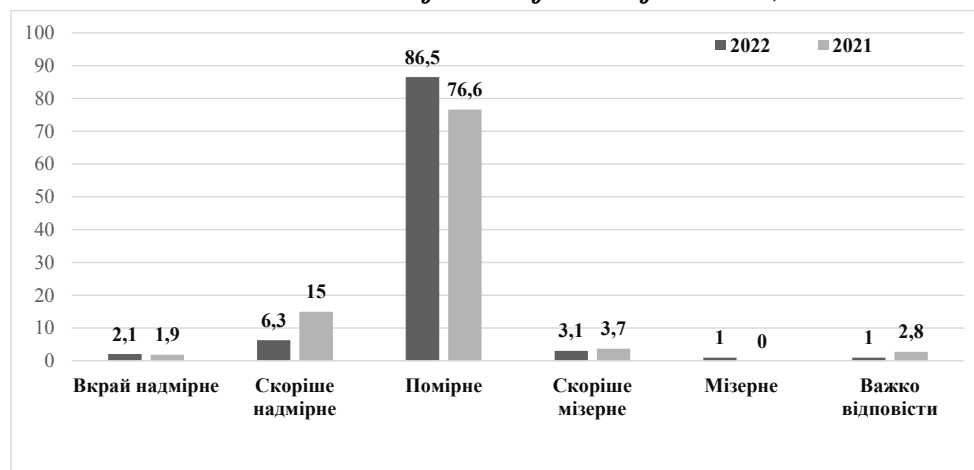
Відповіді студентів та викладачів на запитання: Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?, %

Рис. 6. Навчальне навантаження студентів і викладачів у їхній оцінці

Джерело: Укладено авторками на основі загального масиву

Відповіді викладачів на запитання: Як Ви загалом оцінюєте навчальне навантаження студентів у вашому закладі?, %

Рис. 7. Навчальне навантаження студентів в оцінці викладачів

Джерело: Укладено авторками на основі загального масиву

вачами вищої освіти освітніх програм та внесення змін у їхній зміст, зумовлений потребами ринку праці. Цю проблему ми намагалися з'ясувати за допомогою питань про наявність опитувань в університеті щодо задоволеності змістом та якістю освітніх програм. Це питання ми поставили і студентам, і викладачам (Рис. 4 і Рис. 5).

Результати демонструють зростання кількості серед студентів, які стверджують, що такі опитування в університеті проводяться щорічно, однак бачимо те, що абсолютно однакова кількість респондентів два роки поспіль не залучалась до такого процесу. Глибший аналіз даної проблеми показав, що в обговоренні освітніх програм брали участь переважно представники студентського самоврядування.

У той самий час, бачимо значне зростання кількості відповідей науково-педагогічних працівників, які вказують на щорічні опитування студентів і викладачів в університеті щодо якості освітніх програм. Дозволимо припустити, що таке зростання показників пов'язане з підготовкою до акредитації окремих освітніх програм, оскільки їхній регулярний перегляд є вимогою НАЗЯВО.

Збалансоване навчальне навантаження здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників також є запорукою якісного освітнього процесу. Ми дали можливість нашим респондентам оцінити свою завантаженість в умовах дистанційного навчання за шкалою: «вкрай надмірне», «скоріше надмірне», «помірне», «мізерне», «важко відповісти» (Рис. 6).

Порівнюючи результати відповідей студентів і викладачів, бачимо, що половина науково-педагогічних працівників вважають своє навантаження вкрай надмірним і скоріше надмірним. Очевидним є той факт, що дистанційна форма навчання змушує витратити їхній час на нові напрями роботи: оволодівати комп'ютерні технології, перенести свої навчальні курси у онлайн форму, постійно їх оновлювати, спілкування зі студентами в письмовій формі та ін.

Водночас, в обидвох групах у 2022 р. спостерігається зростання кількості тих, хто вважає своє навантаження помірним. Як бачимо, на другому році дистанційного навчання, і студентам, і викладачам вдалося краще розподіляти свою завантаженість під час навчального процесу.

Цікавою виявилась думка викладачів щодо навчального навантаження студентів. Два роки поспіль переважна більшість науково-педагогічних працівників вважають, що навчальне навантаження студентів є помірним, а у 2022 р. кількість таких респондентів, навіть зросла. У той же час, у двічі менше студентів оцінили своє навчальне навантаження, як помірне (Рис. 7). На нашу думку, це можна пояснити слабкими контактами між суб'єктами вищої освіти та недостатнім зворотнім зв'язком, який ускладнився через онлайн навчання.

У період пандемії студенти виявились ізольованими один від одного і опинилися у віртуальній академічній групі. Через недостатні вміння та навички використання інформаційно-комунікаційних технологій при онлайн навчанні, можливість комунікації між викладачами і студентами виявилась обмеженою. Спілкування через електронну пошту, чи у чатах набирає штучного характеру і виключає емоційну складову, а це, як зазначають науковці В. Бакіров та М. Агарков, приводить до «збіднення повноцінного студентського життя, заради якого (а не тільки заради знань і професійної підготовки) студенти ще з часів створення «Гаудеамус ігітур» ішли навчатися в університети, набуваючи там досвіду соціального, громадського, культурного і дозвільного життя, нового символічного та соціального капіталу» [18].

Висновки. Якість освіти у навчальних закладах України в період пандемії COVID-19 та карантинних обмежень залежала від добре налагодженого дистанційного навчання. Для цього, крім технічних засобів, відповідної інфраструктури, Інтернет-зв'язку, науково-педагогічним працівникам необхідно було мати певні навички роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями і компетентності викладання у дистанційній формі. Оскільки таких знань і досвіду в більшості викладачів було недостатньо, то це частково вплинуло і на якість освітнього процесу в конкретному університеті. Однак, результати опитування другого дистанційного 2021/2022 навчального року,

демонструють позитивні зміни у ряді факторів, які є показниками якості освіти. По-перше, зросла доступність до силабусів, програм навчальних курсів, навчально-методичної літератури та іншої документації, які забезпечують освітньо-виховний процес в університеті. По-друге, зросла можливість студентів самостійно обирати власну траєкторію навчання і зменшився вплив на цей процес кафедр і деканатів. По-третє, зросла кількість переглядів освітніх програм і залучення до цього процесу студентів. У той же час, варто зазначити, що цей процес потребує особливої уваги з боку гарантів освітніх програм, викладачів та кураторів академічних груп і залучати максимальну кількість студентів до обговорення та внесення змін в освітні програми на вимогу часу. По-четверте, дистанційна форма навчання привела до збільшення навчального навантаження студентів та завантаженості науково-педагогічних працівників. Але здатність швидко вчитися новітнім технологіям та адаптуватись до нових умов дозволила як викладачам, так і студентам протягом другого року забезпечила можливість суб'єктам освітнього процесу краще збалансовувати своє навантаження та вноормувувати робочий час. По-п'яте, дистанційна форма навчання обумовила певні комунікаційні обмеження між студентами і викладачами. Відповідно, це ускладнило можливість здійснювати спільні види роботи, обмінюватися думками, досвідом, емоціями.

Варто також зазначити, що результати опитувань науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу у період карантинних обмежень, викликаних пандемією COVID-19, засвідчують їхню здатність адаптуватись до специфіки дистанційного навчання та підтверджують необхідність удосконалення освітнього процесу для забезпечення високих академічних стандартів.

Література

1. Lanier Mark M. Academic Integrity and Distance Learning / Mark M. Lanier. Journal of Criminal Justice Education 17(2). 2006. P. 244–261. URL: <https://cutt.ly/nJ3aiJs>. (дата звернення: 13.06.2022).
2. Marinoni G., van't Land H. The Impact of COVID-19 on Global Higher Education around the world / Giorgio Marinoni, Hilligje van't Land. IAU Global Survey Report. 2020. 50 p. URL: <https://cutt.ly/tJ3po2K>. (дата звернення: 13.06.2022).
3. Патрінос Г., Грешем Д., Донеллі Р. Вплив COVID-19 на освіту: рекомендації та можливості для України / Гаррі Патрінос, Джеймс Грешем, Робін Донеллі. // Школа, ми готові? ZN,UA. Освіта. 19 березня 2021 р. URL: <https://cutt.ly/AJ3a4v9>. (дата звернення: 13.06.2022).
4. Сирбу О., Назаренко Ю., Когут І. Коронавірус та освіта: аналіз проблем і наслідків пандемії / О.Сирбу, Ю. Назаренко, І. Когут. // Cedoss, 25.11.2020. URL: <https://cutt.ly/VJ3o9yL>. (дата звернення: 14.06.2022).

5. Назаренко Ю., Поліщук О. Освіта в умовах пандемії у 2020/2021 році: аналіз проблем і наслідків / Ю. Назаренко, О. Поліщук. *Cedos*, 25.08.2021. URL: <https://cutt.ly/4J3pquk>. (дата звернення: 12.06.2022).

6. Krylova-Grek Yuliya, Shyshkina Mariya P. Online learning at higher education institutions in Ukraine: achievements, challenges, and horizons / Yuliya Krylova-Grek, Mariya P. Shyshkina. *Information Technologies and Learning Tools. ICT and learning tools in the higher education establishments*. Vol. 85. No. 5. 2021. P. 163–174.

7. Stukalo N., Simakhova A. COVID-19 Impact on Ukrainian Higher Education / Nataliia Stukalo, Anastasiia Simakhova. *Universal Journal of Educational Research* 8(8). 2020. P. 3673–3678. URL: <https://cutt.ly/UJ3aIpm>. (дата звернення: 14.06.2022).

8. Мірчук І.Л., Зелена О.Я. Академічна доброчесність у теорії і на практиці з позицій викладача та студента: соціологічний аналіз / І.Л. Мірчук, О.Я. Зелена. *Габітус*. Вип. 26. Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 32–38. URL: <http://habitus.od.ua/26-2021>. (дата звернення: 14.06.2022).

9. Щудло С., Мірчук І. Академічна доброчесність з погляду викладача / Світлана Щудло, Ірина Мірчук. // Імплементация европейских стандартів в українські освітні дослідження: Збірник матеріалів IV Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти (26 червня 2020 р.) / За ред. С. Щудло, О. Заболотної, Л. Загоруйко. Дрогобич : ТзОВ «Трек-ЛТД», 2020. С.153–156.

10. Щудло С., Мірчук І., Зелена О. Самооцінка завантаженості студентів і викладачів в умовах дистанційного навчання: виклики карантину для вищої школи / Світлана Щудло, Ірина Мірчук, Оксана Зелена // Імплементация европейских стандартів в українські освітні дослідження: Збірник матеріалів V Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти (24 червня 2021р.) / За ред. С. Щудло, О. Заболотної, Л. Загоруйко. Дрогобич : ТзОВ «Трек-ЛТД», 2021. С.158–162. URL: <https://cutt.ly/iJ3oZn4> (дата звернення: 13.06.2022).

11. Stukalo N., Dluhopolskyi O. Educational Programs Accreditation in Pandemic Times: Challenges for NAQA (Ukraine) / Natalia Stukalo, Oleksandr Dluhopolskyi // *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. Vol. 12 No. 1. Sup 2. 2020. P. 167–172. URL: <https://cutt.ly/8J3alA6> (дата звернення: 12.06.2022).

12. Закон «Про вищу освіту». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. (дата звернення: 13.06.2022).

13. Закон «Про освіту». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. (дата звернення: 13.06.2022).

14. Наказ МОН України Про затвердження Положення про дистанційне навчання від 25.04.2013 № 466 (зі змінами) від 08.09.2020 № 1115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>. (дата звернення: 13.06.2022).

15. Наказ ДДПУ імені Івана Франка «Про тимчасовий перехід на дистанційну форму навчання» від

12.11.2021 р. № 387. URL: <https://cutt.ly/RJ3oPZD>. (дата звернення: 13.06.2022).

16. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка. 28.12.2015 р. № 636. URL: <https://cutt.ly/JJ3oWdQ>. (дата звернення: 13.06.2022).

17. Кодекс академічної доброчесності Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 22.06.2018. № 240. URL: <https://cutt.ly/XJ3aBuH>. (дата звернення: 13.06.2022).

18. Бакіров В., Агарков М. Пандемія може назавжди змінити вищу освіту. ZN.UA. 16 січня 2021. URL: <https://cutt.ly/lKedXtq> (дата звернення: 16.06.2022).

Анотація

Мірчук І. Л., Зелена О. Я. Якість освіти в умовах дистанційного навчання: порівняльний аналіз за результатами соціологічного опитування. – Стаття.

Здійснено порівняльний аналіз показників якості освіти в закладі вищої освіти України в умовах дистанційного навчання через пандемію COVID-19 за результатами двох хвиль соціологічного дослідження, яке проводилося у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка під назвою «Академічна доброчесність у системі внутрішнього забезпечення якості освіти» в рамках проекту Американських Рад з міжнародної освіти «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти».

Зосереджено увагу на окремих показниках якості освіти, які визначають індивідуальну траєкторію студента, а саме: вибір навчальних дисциплін, участь у обговоренні освітніх програм, навантаження студентів, завантаженість викладачів.

Порівнюючи результати, продемонстровано, що відповіді респондентів під час другого карантинного 2021/2022 н. р. показали рух по висхідній ряду показників якості освіти. Зокрема, зросла доступність до силабусів, програм навчальних курсів, навчально-методичної літератури та іншої документації, які забезпечують освітньо-виховний процес в університеті, зросли можливості студентів самостійно обирати власну траєкторію навчання; збільшилася кількість переглядів освітніх програм і залучення до цього процесу студентів.

Також здійснено порівняння оцінки суб'єктами навчального процесу студентського навантаження та завантаженості науково-педагогічних працівників. Проілюстровано збільшення навчального навантаження як студентів, так і завантаженості науково-педагогічних працівників у перший карантинний навчальний рік, та їх зменшення в умовах дистанційного навчання другого навчального року.

Показано, що дистанційна форма навчання обумовила певні комунікаційні обмеження між студентами і викладачами, що ускладнило можливість здійснювати спільні види роботи, обмінюватися думками, досвідом, емоціями.

Ключові слова: якість освіти, карантинні обмеження, дистанційне навчання, індивідуальна траєкторія студента.

Summary

Mirchuk I. L., Zelena O. Ya. Quality of education in the conditions of distance learning: comparative analysis based on the results of a sociological survey. – Article.

A comparative analysis of the quality of education was made in institution of higher education in Ukraine in the context of distance learning through the COVID-19 pandemic based on two waves of sociological research. Conducted at Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, research was entitled as «Academic integrity in the internal quality assurance system of education» in within the framework of the American Councils for International Education project «Initiative of Academic Integrity and Education Quality».

The focus was made on separate indicators of educational quality, which determine the individual trajectory of the student, namely: the choice of disciplines, participation in the discussion of educational programs, student workload, workload of teachers. It is shown that the quality of education in higher education institutions depended on the information, technical skills and capabilities of educational subjects and well-established distance learning.

Comparing the results, answers of respondents during the 2021/2022 second quarantine years showed an upward quality indicator of education trend. In particular, increased access to syllabuses, curricula, teaching materials and other documentation that provide the educational process at the university, increased opportunities for students to choose their own trajectory, increased the number of views of educational programs and involving students in this process.

It is shown that the distance form of learning caused certain communication restrictions between students and teachers, which made it difficult to carry out joint activities, exchange ideas, experiences, emotions.

It is noted that the results of surveys on the quality of the educational process during quarantine restrictions indicate the ability of teachers and students to adapt to the specifics of distance learning and confirm the need for continuous improvement of the educational process to ensure high academic standards.

Key words: quality of education, quarantine restrictions, distance learning, the individual trajectory of the student.